



FOTO ANP

## MEDICIJNEN

# Deze berichten ondermijnen vertrouwen in gezondheidszorg

Het gaat helemaal fout in de zorg! Ondanks dat Nederland in de wereldtop staat qua kwaliteit van de zorg en we allemaal ruim de 80 gaan passeren, blijken de zakken bloedplasma die we patiënten geven „vol zwarte deeltjes” (NRC van 2 juli) te zitten en zijn er „kankerverwekkende stoffen” in onze paracetamol ontdekt (NRC van 9 juli). Ondertussen blijken de reacties van zowel de inspectie, het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) als Sanquin (de producent van bloedplasma) erg lauw. Het CBG schrijft dat de onderzochte batches ‘ruim’ onder de limiet vallen die het Europese geneesmiddelenbureau EMA hanteert. Sanquin stelt dat de deeltjes in het lichaam worden afgebroken en geen gevaar vormen. Wordt dit nieuws niet onterecht opgeblazen? Wetenschappers waarschuwen voor risico’s. Een toxicoloog stelde: „EFSA hanteert naar mijn idee terecht het voorzorgprincipe. Uitgangspunt is dat er geen veilige grens is vanwege de mogelijke dna-schade.” Dit lijkt een zinvolle opmerking, maar het heeft op de feitelijke constatering na geen toegevoegde waarde. Als je maar gevoelig genoeg meet, zal je vrijwel iedere stof in elke batch aan kunnen tonen. Deze berichtgeving kan meerdere ongewenste effecten

hebben. Ten eerste wordt het op een gegeven moment onder druk van dit soort berichtgeving onmogelijk om niets te doen. Dat kan leiden tot draconische maatregelen die veel geld kosten en achteraf vaak helemaal niet nodig en zeker niet kosteneffectief waren. Dit wordt de risicoregelreflex genoemd. Ten tweede zullen patiënten dingen gaan doen die potentieel gevaarlijk zijn. Mensen laten paracetamol staan en nemen een alternatieve pijnstiller en dat zal meestal een NSAID zijn. En NSAID is zeker onveiligere dan paracetamol, gebruik kan leiden tot hart- en nierproblemen en maagzweren. Ten derde ondermijnen deze verhalen het vertrouwen in ons gezondheidssysteem. Het voedt daarmee het geloof in alternatieve, irrationele benaderingen van gezondheid. Grote groepen mensen laten zich niet vaccineren. Mazelen steekt de kop weer op. Polio staat voor de deur. Dit is een reëel risico, van een heel andere grote orde dan de kankerverwekkende stoffen in paracetamol en die zakken vol zwarte deeltjes. De media zouden zich dit goed moeten realiseren. **Kees Kramers** hoogleraar medicatieveiligheid (Radboudumc), **Ira Helsloot** hoogleraar besturen van veiligheid (Radboud Universiteit).